

Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЇ

*Збірник наукових праць
Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України*

Том VII

ЕКОЛОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ

Випуск 41

Житомир – 2016

Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. – Житомир: “Вид-во ЖДУ ім. І. Франка”, 2016. – Том VII. Екологічна психологія. – Випуск 41. – 490 с.

Головний редактор:

дійсний член НАПН України, доктор психол. наук, професор *С.Д. Максименко*

Заступник головного редактора:

дійсний член НАПН України, доктор психол. наук, професор *Н.В. Чепелева*

Відповідальні секретарі:

канд. психол. наук, ст.н.с. *Н.В. Слободяник* (друкована версія),

канд. психол. наук, ст.н.с. *О.Л. Вернік* (електронна версія).

Редакційна колегія:

Моляко В.О., дійсний член НАПН України, доктор психол. наук, професор;
Балл Г.О., член-кореспондент НАПН України, доктор психол. наук, професор;
Карамушка Л.М., член-кореспондент НАПН України, доктор психол. наук, професор;
Смольсон М.Л., член-кореспондент НАПН України, доктор психол. наук, професор;
Кокун О.М., доктор психол. наук, професор; *Максимова Н.Ю.*, доктор психол. наук, професор;
Москаленко В.В., доктор філос. наук, професор; *Піроженко Т.О.*, доктор психол. наук, професор;
Швалб Ю.М., доктор психол. наук, професор;
Музика О.Л., канд. психол. наук, професор; *Кісарчук З.Г.*, канд. психол. наук, ст.н.с.;
Терещук А.Д., канд. психол. наук, ст.н.с.

Члени міжнародної редакційної колегії:

Антон Фабіан, професор, доктор габілітований, завідувач кафедри соціальної роботи, Університет Павла Йозефа Шафарика в Кошицях (Словаччина); *Марек Палюх*, професор надзвичайний, доктор габілітований гуманітарних наук, завідувач кафедри соціальної педагогіки в Інституті педагогіки Жешівського університету (Польща); *Євген Глива*, професор, доктор філософських наук з психології, іноземний член НАПН України, (Австралія); *Роман Трач*, професор, доктор філософських наук, іноземний член НАПН України (США); *Альфред Прітци*, професор, доктор з психології та педагогіки, ректор університету ім. Зігмунда Фрейда (Австрія).

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України.
(протокол № 8 від 24.09.2015 р.)*

*Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
серія КВ № 17847-6693ПР від 10.06.2011*

*Збірник внесено до Переліку наукових фахових видань України
в галузі психологічних наук
(Наказ МОН України № 1021 від 7.10.2015 р.)*

G.S. Kostiuk Institute of Psychology NAPS Ukraine

ACTUAL PROBLEMS of PSYCHOLOGY

*Scientific Papers
of the G.S. Kostiuk Institute of Psychology NAPS Ukraine*

Volume VII

ENVIRONMENTAL PSYCHOLOGY

Issue 41

Zhitomir – 2016

Actual Problems of Psychology: G. S. Kostiuk Institute of Psychology NAPS Ukraine / ed. S. D. Maksymenko. - Vol VII: Environmental Psychology / by scientific ed. S. D. Maksymenko - Issue 41 - Zhitomir : ZhDU of I. Franko, 2016. - 490 p.

Editor:

Full member NAPS Ukraine, doctor psychology, professor *S.D. Maksimenko*

Deputy editor:

member NAPS Ukraine, doctor psychology, professor *N.V. Chepeleva*

Executive secretary:

PhD in psychology, senior researcher *N.V. Slobodianyik* (paper version),

PhD in psychology, senior researcher *O.L. Vernik* (e-version).

Editorial Board:

Moliako V.O., member NAPS Ukraine, doctor psychology, professor; *Ball G.O.*, corresponding member NAPS Ukraine, doctor psychology, professor; *Karamushka L.M.*, corresponding member NAPS Ukraine, doctor psychology, professor; *Smulson M.L.*, corresponding member NAPS Ukraine, doctor psychology, professor; *Kokun O.M.*, doctor psychological, professor; *Maksimova N.J.*, doctor psychological, professor; *Moskalenka V.V.*, doctor philosopher, professor; *Pirojenko T.O.*, doctor psychological, professor; *Shwalb J.M.*, doctor psychological, professor; *Muzyka O.L.*, PhD in psychology, professor; *Kisarchuk Z.G.*, PhD in psychology, senior researcher; *Tereschuk A.D.*, PhD in psychology, senior researcher

Member of international editorial board:

Anton Fabian, Professor, Habilitated Doctor, Head of the Department of Social Work, The Pavol Jozef Šafárik University in Košice (Slovakia); *Marek Paluh*, Professor Extraordinarius, Habilitated Doctor of Humanities, Head of the Department of Social Pedagogy of Institute of Pedagogy, Zhesliv University (Republic of Poland); *Eugene Hliwa*, Foreign Member of the National Academy of Pedagogical Science of Ukraine, Consulting Professor at The Australian Society of Clinical Hypnotherapists (Australia); *Roman Trach*, Doctor of Philosophical Science, Professor, Foreign Member of the National Academy of Pedagogical Science of Ukraine (USA); *Alfred Prits*, Professor, Doctor of Psychology and Pedagogy, Rector of Sigmund Freud University (Republic of Austria).

*Published by the decision of the Academic Council of G. S. Kostiuk
Institute psychology NAPS Ukraine
(№ 8 of 24.09.2015 p.)*

*Certificate of registration of print media
HF series number 17847-6693PR of 10.06.2011*

*The collection included in the list of scientific professional editions Ukraine psychology
(Order of MES Ukraine № 1021 of 7.10.2015 p.)*

Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. – Том VII. Екологічна психологія. – Випуск 41.

У збірнику наукових праць представлені статті науковців, у тому числі співробітників, аспірантів та наукових кореспондентів лабораторії екологічної психології Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України, в яких висвітлюються теоретико-методологічні та прикладні проблеми екологічної психології як напряму досліджень, що вивчає психологічні проблеми взаємодії людини із середовищами її життєдіяльності. Особливу увагу приділено психологічним проблемам захисту та збереження довкілля. Збірник адресований викладачам психології вищих навчальних закладів, аспірантам, студентам, працівникам у галузі практичної психології, науковцям-психологам, іншим фахівцям, що розробляють проблеми розуміння та інтерпретації.

Actual Problems of Psychology: G. S. Kostiuk Institute of Psychology NAPS Ukraine – Vol VII: Environmental Psychology – Issue 41.

The collection of scientific papers submitted articles scholars, including staff, graduate students and research correspondents environmental psychology laboratory of the G. S. Kostiuk Institute psychology NAPS Ukraine, which highlights the theoretical, methodological and applied problems environmental psychology as a direction research that studies the psychological problems human interaction with the environment her life. Particular attention is paid to psychological problems protecting and preserving the environment. Collection psychological and teachers addressed gies higher educational institutions, graduate students, workers in the field applied psychology, scientists, psychologists and other professionals with problems understanding and interpretation.

ЗМІСТ

<i>Арнаутова В.В.</i>	
Визначення соціально-психологічних особливостей ресоціалізації вихованців закритих освітніх закладів	13-23
<i>Борець Ю.В.</i>	
Екологічна ціннісно-смилова орієнтація громадянської компетентності майбутніх психологів і юристів	24-33
<i>Буковська О.О.</i>	
Актуалізація внутрішніх ресурсів учасників бойових дій методами інтерактивних впливів	34-42
<i>Варава Л.А.</i>	
Усвідомленість сімейного міфу як організуюча компонента життєвого простору особистості	43-50
<i>Вернік О.Л.</i>	
Екологічна криза як ресурс екологізації життєдіяльності особистості	51-60
<i>Вовчик-Блакитна О.О.</i>	
Оптимізм як стратегія подолання наслідків травматичних подій	61-69
<i>Волеваха І.Б., Волеваха Д.С.</i>	
Соціокультурний та віковий чинники екологічного світогляду особистості.....	70-80
<i>Волеваха С.В., Волеваха І.Б.</i>	
Особливості сприймання зовнішнього соціального середовища учасниками українських і американських громадських організацій низового рівня (англ.).....	81-91
<i>Гарькавець С.О.</i>	
Психологічні проблеми в деєкологізації сучасного людського життя	92-99
<i>Гірченко О.Л.</i>	
Дослідження мови повсякденного спілкування студентів чернігівського регіону.....	100-107
<i>Гончаренко Ю.В.</i>	
Соціально-психологічні особливості якості життєвого простору особистості	108-116
<i>Горбань Г.О.</i>	
Соціалізація особистості та екологічність освітнього простору	117-126
<i>Дубініна Д.Е.</i>	
Психологічні складові екологічної компетентності студентської молоді.....	127-134

<i>Журов В.В., Бієнко Н.А.</i>	
Аналіз концепції життєвої стійкості	135-150
<i>Кирпенко Т.М.</i>	
Вплив вольових процесів на регуляцію поведінки в екстремальних умовах життєдіяльності.....	151-158
<i>Коломієць Л. І.</i>	
Екологічність освітнього середовища вищого навчального закладу як чинник первинної професіоналізації майбутніх фахівців.....	159-169
<i>Комар Т.</i>	
Психологічні засади екологічності в міжособистісних стосунках підлітків	170-179
<i>Кряж І.В., Баєва К.О.</i>	
Екологічна стурбованість як умова екологічно відповідальної поведінки.....	180-190
<i>Лановенко І.І.</i>	
Концептуальні основи дослідження девіантності та делінквентності в аномічному суспільстві (системний аналіз).....	191-201
<i>Льовочкіна А.М.</i>	
Проблеми подолання соціально-психологічних наслідків чорнобильської катастрофи: історія і сьогодення.....	202-210
<i>Льовочкіна О.В.</i>	
Переживання самотності підлітками та його вплив на якість життя	211-219
<i>Люта Л.П.</i>	
Інституціоналізація волонтерського руху в мережевому суспільстві	220-228
<i>Максимов М.В.</i>	
Екологічність інформаційного простору як умова розвитку творчого потенціалу дитини	229-237
<i>Максимова Н.Ю.</i>	
Розлучення батьків як екзистенційна проблема розвитку дитини	238-246
<i>Мандзик Т.М.</i>	
Зв'язок прив'язаності до місця проживання та екологічної поведінки людини.....	247-255
<i>Марценюк М.О.</i>	
Психологічний супровід розвитку дитини засобами словесної творчості	256-266
<i>Мейтарчан С.Ю.</i>	
Еколого-психологічна підготовка майбутніх інженерів.....	267-275

<i>Михальчук Н.О., Набочук О.Ю.</i>	
Психологічний тренінг розвитку екологічної культури старшокласників	276-293
<i>Мілушина М.А.</i>	
Особливості співзалежності у студентів: тенденції, проблеми та результати дослідження (англ.)	294-302
<i>Мунасіпова-Мотяш І.А.</i>	
Взаємозв'язок диспозицій екологічної свідомості та компонентів саморегуляції діяльності старшокласників	303-311
<i>Отрощенко Н.П.</i>	
Алгоритм діагностики та лікування депресій при психічних розладах, спричинених техногенними аваріями	312-320
<i>Паламарчук О.М.</i>	
Психологічні аспекти екологізації професійної діяльності суб'єктів підприємництва	321-331
<i>Педоренко В.М.</i>	
Особливості мотивації агресивної поведінки соціально депривованих підлітків	332-340
<i>Рудоміно-Дусятська О.В.</i>	
Особистісна ідентичність як чинник екологізації життєдіяльності людини (постановка проблеми).....	341-351
<i>Сараєва Н.М., Суханов О.А.</i>	
Субекстремальне екологічно неблагополучне життєве середовище як лімітуючий чинник психічної діяльності людини (рос.)	352-364
<i>Телюк Н.А.</i>	
Екстремальні ситуації і гуманітарні технології (рос.)	365-373
<i>Тепляков Н. Н.</i>	
Психосемантичний аналіз сприймання екологічного простору на рівні буденної свідомості особистості (рос.)....	374-385
<i>Тітова О. Ю.</i>	
Етнокультурні особливості ставлення до природи в підлітків (рос.).....	386-397
<i>Тищенко Л.В.</i>	
Аналіз теоретико-методологічних підходів щодо визначення категорії «життя»	398-406
<i>Ткач Т.В.</i>	
Психосоціальні групові травми у сучасному світі (пол.).....	407--415
<i>Чижма Д.М.</i>	
Проблема волі в контексті вихідних положень науковців (англ.)	416-426

Чухрій І.В.

Психологічні особливості впливу негативних
соціальних явищ на емоційні переживання юнаків 427-435

Швалб Ю.М.

Соціокультурні детермінанти розвитку екологічної
свідомості: історико-психологічні аспекти (рос.) 436-450

Шлімакова І.І.

Обумовленість внутрішньої гармонійності молоді
механізмами інтрапсихічних впливів 451-460

Шульга Г.Б.

Конфліктологічна компетентність як особистісна
передумова формування екологічності педагогічної
взаємодії у професійній діяльності майбутнього вчителя . 461-471

Яковенко С.І.

Психічний стан людини в умовах гібридної війни
як різновиду соціогенної катастрофи 472-481

Наші автори 482-488

CONTENTS

<i>Arnautova V.V.</i>	
Determination of the socio-psychological characteristics of the socialization of pupils of educational institutions closed.....	14-23
<i>Borets Yu.V.</i>	
Environmental value-semantic orientation of the civil competence of future psychologists and lawyers.....	24-33
<i>Bukovska O.O.</i>	
Actualization of combatants' internal resources using the methods of the interactive	34-42
<i>Varava L.A.</i>	
Awareness of family myth as an organizing component of the living space of personality	43-50
<i>Vernik O.L.</i>	
Ecological crisis as a resource of ecologization the life activities of personality.....	51-60
<i>Vovchyk-Blakytina O.O.</i>	
Optimism as a basis for the choice of a strategy to overcome the consequences of traumatic situations	61-69
<i>Volevakha I., Volevakha D.</i>	
Socio-cultural and age factors of environmental worldview of personality	70-80
<i>Volevakha S., Volevakha I.</i>	
Features of perceptions of external social environment of ukrainian and the usa grassroots community organizations' participants	81-91
<i>Harkavets S.A.</i>	
Psychological problems to de-ecologization of modern human life.....	92-99
<i>Hirchenko O.L.</i>	
Chernihiv region students' language for daily communication	100-107
<i>Honcharenko J.V.</i>	
Socially-psychological features of quality of personality life area.....	108-116
<i>Gorban G.</i>	
The socialization of an individual and sustainability of an educational space	117-126

<i>Dubinina D.E.</i>	
The psychological components of students' ecological competence.....	127-134
<i>Zhurov V.V., Biyenko N.A.</i>	
The Analysis of the Concept of Life Sustainability.....	135-150
<i>Kyrpenko T.M.</i>	
Influence of volitional processes on the regulation of behavior in extreme conditions of life activity.....	151-158
<i>Kolomiiets L.I.</i>	
The ecological compatibility of the high school educational area as a primary factor in the professionalization of future specialist.....	159-169
<i>Komar T.</i>	
Psychological foundations of ecological compatibility in interpersonal relations of adolescents.....	170-179
<i>Kryazh I.V., Baieva K.O.</i>	
Environmental concern as condition of environmentally responsible behaviour.....	180-190
<i>Lanovenko I.I.</i>	
Conceptual bases of deviation and delinquency research in anomic society (system analysis).....	191-201
<i>Liovochkina A.M.</i>	
The problems of overcoming the social and psychological consequences of the Chernobyl disaster: history and modernity.....	202-210
<i>Liovochkina O.V.</i>	
The experience of solitude teenagers and its impact on quality of life.....	211-219
<i>Lyuta L.P.</i>	
Institutionalization volunteer movement in network society.....	220-228
<i>Maksymov M.V.</i>	
Ecological information space as a condition of development of the child's creativity.....	229-237
<i>Maksymova Nataliia</i>	
Divorce of parents as an existential problem of child development.....	238-246
<i>Mandzyk T.M.</i>	
The relationships of place attachment and pro-environmental behavior.....	247-255
<i>Martseniuk M.A.</i>	
Psychological support during child development through verbal creative means.....	256-266

<i>Meytarchan S.Y.</i>	Environmental psychology training of the future engineers.....	267-275
<i>Mykhalchuk N.O., Nabochuk O.Yu.</i>	Psychological training of the development of ecological culture of senior pupils	276-293
<i>Milushina M.A.</i>	Peculiarities of codependency among college students: trends, problems and results of the research	294-302
<i>Munasyпова-Motyash I.A.</i>	Relationship of senior pupils' eniromental dispositions with components of self-regulation of their activity.....	303-311
<i>Otroshchenko N.P.</i>	Algorithm for the diagnosis and treatment of depression in mental disorders caused by man-made accidents	312-320
<i>Palamarchuk O.M.</i>	Psychological aspects of ecologization of the professional activities of business entities.....	321-331
<i>Pedorenko V.M.</i>	The features of motivation of aggressive behavior of social depryvatve teenagers.....	332-340
<i>Rudomino-Dusiatska O.V.</i>	The personal identity as a factor in the ecologization of human life activities (formulation of the problem).....	341-351
<i>Sarayeva N.M., Sukhanov A.A.</i>	Sub-extreme ecologically disadvantaged living environment as a limiting factor for human mental activity.....	352-364
<i>Tsialiuk N.A.</i>	Emergency situations and humanitarian technologies	365-373
<i>Nikolai Teplyakov</i>	Psychosemantical analysis of perception of the environmental space at the level of everyday consciousness of personality	374-385
<i>Titova E. Yu.</i>	Ethno-cultural features of teenagers' relation to the nature.....	386-397
<i>Tishchenko L.V.</i>	Analysis of theoretical and methodological approaches to the definition of the category "life"	398-406
<i>Tkach T.V.</i>	Psychospołeczne traumy jednostki we wspołczesnym Świecie.....	407-415
<i>Chyzhma D.M.</i>	The problem of will in the context of original provisions of scientists	416-426

<i>Chuchrii I.V.</i>	
Psychological characteristics of the influence of negative social facts in the emotional experiences of teenagers	427-435
<i>Shwalb Y.M.</i>	
Socio-cultural determinants of development ecological consciousness: Historic-psychological aspects.....	436-450
<i>Shlimakova I.I.</i>	
Young people's inner harmoniousness conditionality on the mechanisms of intrapsychic effect	451-460
<i>Shulga G.B.</i>	
The conflictological competence as the personal prerequisite for the formation of ecological compatibility pedagogical interaction in the professional activity of future teacher	461-471
<i>Yakovenko S.I.</i>	
The mental state of a person in a hybrid war as a sociogenic disaster	472-481
Our Authors	482-488